

حقوق شهروندی یک از شاخص های امروزی شدن

سرور میرحسینی

شهر

شهروندان به عنوان اعضای یک جامعه در حوزه های مختلف مشارکت دارند و در برابر حقوقی که دارند، مسئولیت هایی را نیز در راستای اداره بهتر جامعه و ایجاد نظم بر عهده می گیرند. توجه به حقوق شهروندی را می توان دستیابی از سوی شوراها دنبال کرد. در یک نگاه جامع شوراها در بطن خود، کلیدواژه حقوق شهروندی، را دارا می باشند؛ زیرا فلسفه وجودی خود شوراها بندهایی از تحقق معیارها و مولفه های حقوق شهروندی است.

نظام آموزشی و نویسندگان کتب درسی نقش حیاتی در ارتقای حقوق شهروندی دارند

آموزش حقوق شهروندی نکته ای مهم و حائز اهمیت است که باید در جامعه، نهادینه شود. محمدجواد شهباء، دکتری جامعه شناسی فرهنگی در این رابطه بیان می کند: حقوق شهروندی اساس زندگی انسان مدرن محسوب میشود در دوره سنت انسان صاحب تکلیف بود و کمتر از حق و حقوقش سخنی به میان می آمد و نقطه تمرکز بسیاری متون فلاسفه و متفکران قرون وسطی و ما قبل آن بر بحث وظایف و تکالیف شهروندی است که ریشه در تعریفی متفاوت از انسان دارد.

او در ادامه افزود: اما در دنیای مدرن انسان در مرکز هستی قرار دارد و تمام قوانین و هنجارها در راستای نیازها و خواسته های او مورد تاکید است. بنابراین حقوق شهروندی یکی از مهمترین شاخص های امروزی شدن است و جامعه بدون حضور شهروندان صاحب حق و حقوق و کرامت قابل تصور نیست، البته روشن است تکالیف شهروندی نیز وجود دارد.

این جامعه شناس بیان می کند: اینکه

در واقع تکالیف و حقوق شهروندی هر دو هستند ولی وزن حقوق نسبت به گذشته بیشتر شده است البته در قرآن نیز بر آن تاکید شده «لقد کرمانا بنی آدم»

او پیرامون ارتقا حقوق شهروندی ادامه می دهد: ارتقا حقوق شهروندی از موضوعاتی که حوزه سیاست در مورد آن حساس است و با توجه به نگاه دولت ها و میزان برخورداری از صیغه دمکراتیک آنها تفاوت بین آنها وجود دارد از جهتی نظام آموزشی و نویسندگان کتب درسی نقش حیاتی در این رابطه دارند. آموزش این حقوق توسط شهرداری ها، متولیان مذهبی، سخنرانان، روزنامه نگاران نیز اهمیت دارد. افراد می توانند با مطالعه و مطالبه گری از کیان حوزه عمومی و حقوق شهروندی محافظت کنند و اطلاعاتشان را با دیگران به اشتراک بگذارند و ارگانها هم با توجه به اهمیت جایگاه و کرامت شهروندان می توانند حقوق شهروندی را نصب العین خود کنند.

حقوق شهروندی از مباحث مهم هر نظام حقوقی است

فیروزه شیخ کرمی، فعال فرهنگی بایبان اینکه با گذشت قرون متمادی از برخوردهای قهری با جرایم و حصول کمترین نتیجه از اعمال مجازات صرف برای مجرمان، کارشناسان علوم اجتماعی به این نتیجه رسیدند که علاج واقعه را باید قبل از وقوع اندیشید، گفت: هم اکنون در بسیاری از کشورهای توسعه یافته موضوع پیشگیری از وقوع جرم و نیز فاصله گرفتن از برخوردهای قهری صرف، به یک اصل بدل شده و همواره مورد توجه دولتمردان بوده است به تبع این امر، تنظیم کنندگان قانون اساسی نیز بر این موضوع گرایش و تاکید ویژه داشته اند و از این رو موضوع پیشگیری از وقوع جرم را که یک مقوله اجتماعی است را طی بند ۵ اصل ۱۵۶ قانون اساسی در حوزه وظایف قوه قضائیه قرار داده اند بستر سازی برای

کاهش ارتکاب جرم، ساماندهی اقصای آسیب پذیر نظیر زنان و کودکان و بررسی مشکلات آنها در محاکم، توجه به معضلات اجتماعی و حل آنها در راستای کاهش آمار بزه و جرم و بررسی بسترهای جرم خیز و تلاش برای محو آنها همگی از جمله اقداماتی است که تحقق این بند از اصل ۱۵۶ قانون اساسی را امکان پذیر می سازد.

او در ادامه افزود: در این بین میبایست به مفهوم شهروند و شناخت حقوق شهروندی اشاره نمود.

همچنین اداره کل اجتماعی و فرهنگی قوه قضائیه هم اکنون عهده دار وظایف فوق بوده و با ایجاد سامانه های نظام مند در بخش های مختلف خود، سعی در تحقق این اهداف دارد. در راستای نهادینه کردن هریک از اهداف اقدامات متعددی صورت گرفته.

شیخ کرمی ادامه داد: مفهوم شهروندی را میتوان در مجموع جزو مفاهیم جدیدی دانست که با زندگی برخاسته از تجدد و فرهنگ انسان اجتماعی در هم آمیخته است. اهمیت حقوق شهروندی به حدی است که رابطه نزدیکی با جایگاه حاکمیت پیدا می کند و حتی برخی از کارشناسان بر این باورند که جامعه ای که در آن حقوق شهروندان نهادینه نشده باشد، رابطه مردم و حاکمیت دچار تزلزل می شود.

به گفته او حقوق شهروندی از مباحث مهم هر نظام حقوقی است حقوق بشر که ناشی از کرامت ذاتی انسان عام الشمول است. اجرای حقوق بشر مستلزم رعایت حقوق شهروندی است.

در مفهوم شهروند عنصر اصلی متعلق فرد به یک جامعه سیاسی است فرد واجد حقوق معین است شهروند به عنوان گروهی از مردم تعریف می شوند که می پذیرد دارای حقوق مشترکی هستند این حقوقی است خاص شهروندان نه سوای بیگانگان. به دلیل